

СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗА ПОГОДОВОЮ ОРГАНІЗАЦІЮ УКРАЇНСЬКИХ НАРОДНИХ СОЮЗІВ

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION

ТРИ ЦЕНТИ РІК XLV

Ч. 147. Джерзі Ситі, Н. Дж., субота, 26-го червня, 1937

VOL. XLV. No. 147. Jersey City, N. J., Saturday, June 26, 1937.

THREE CENTS

СТАЛЕВІ БАРОНИ ЗНОВ ВІДКИДАЮТЬ ПРОЄКТИ ПЕРЕГОВОРІВ

КЛІВЛЕНД (Огайо). — Сталева Рада Посередництва знов кликала чотири великі сталеві підприємства, діткнені страйком робітників, на конференцію з представниками страйкарів, але сталеві підприємства знов заявили, що вони на ніякі конференції зі страйкарів не підуть.

Уряди підприємств „Репоблік Стіл Корпорейшен“ та „Йонгстаун Шіт енд Тюб Компані“ заявили, що вони можуть говорити з Радою, але не з представниками Комітету Промислової Організації.

ЕРЛ ВІДКЛИКАЄ ВИМКОВИЙ СТАН У ДЖАНСТАВНІ.

ДЖАНСТАВН (Па.). — Губернатор Ерл зніс вимковий стан у цьому місті, котрий він завів був минулої суботи.

Сталеве підприємство „Бетлегем Стіл Корпорейшен“ заявляє, що, не зважаючи на це заарештування губернатором, воно не буде мотти відкрити відразу наново „рмальних робіт у фабрики Камбрія“.

„РЕПОБЛІК СТАЛ КОРПОРЕЙШЕН“ НЕ ПІДПИСАЄ УГОДИ З КОМІТЕТОМ.

ВАШИНГТОН. — Том Герднер, президент ради підприємства „Репоблік Стіл Корпорейшен“, став тут на перешкоди перед сенатським комітетом для початку справ і під час зізнань заявив, що його підприємство ніколи не підпише угоди з Комітетом Промислової Організації.

Він називав Комітет невідповідним, рекетирським, напасним, комуністичним тілом, а потім називав Філіппа Морей з цього Комітету брехуном, а сенатора Гофрія неуком.

ДАЛІ РОЗКРИВАЮТЬ ПОДАТКОВІ УХИЛИ.

ВАШИНГТОН. — Департамент скарбу передав конгресовому комітетові для розсліду податкових ухилів імена 67 великих багатіїв, що для ухилення від плачення податків федеральному урядові організували спеціальні підприємства.

Уряд не каже, що таке організування безплатне, але каже, що через це уряд утратить грубі мільйони в незаплатених податках. Між згаданими урядом багачами є члени родини Мелонів, Томас Ламонт, спільник Моргана, Говарди, власники газет; Дю Понті та Раскоб, директор Генеральної Моторної Компанії.

ВЕЛИКА СПЕКА НА ЗАХОДІ.

ШКАГО. — З великих рівнин Тексасу тягне в напрямі Великих Озер сильна спека. В Шкаго температура досягнула в четвер 97 ступнів Фаренгайта, в Шенандоа, Айова, 107, а в Де Мойн 99. Через спеку згинули в Шкаго 7 осіб.

ФАРМЕРИ НАРИКАЮТЬ НА ВРАК РОВІТНИКІВ.

ГАМОНТОН (Ню Джерзі). — Фармери з повітів Борлінгтон, Кемден і Атлантік, що займаються uprawoю, ягід, кажуть, що на селях відчувається тепер нестача фермерських робітників. Фармери віднеслися до „Адміністрації Поступу Праць“ за робітниками.

ЗАЛІЗНИЧА КАТАСТРОФА В БРАЗИЛІЇ.

РІО ДЕ ЖАНЕЙРО. — На підміський поїзд Центральної Бразилійської Залізничної, повний робітників, що їхали на роботу, наїхав інший поїзд. У катастрофі загинули на місці 5 людей, 20 вийшли з тяжкими ранами, а 98 з легкими.

КОНФЕРЕНЦІЯ РУЗВЕЛТА З ВАН ЗЕЛЯНДОМ.

ВАШИНГТОН. — З Білого Дому подано, що президент відбуде з бельгійським прем'єром Ван Зеляндом конференцію, на котрій говорено про торговельну політику. Заява каже, що оба вони годилися на потребу ліберальнішої торговельної обміни між державами та на потребу миру.

Ван Зелянд відбуде потім дві конференції з секретарем етейту, Корделом Голлом.

ВИДЕРЖАВ НЕБУВАЛИЙ УДАР ГРМОВИНИ.

НЮ ЙОРК. — Френк Бравн, 28-літній технік промисла „екс“ у шпиталі Белво, понав припадково під електричний ток сили 75,000 вольт. Не зважаючи на те, що цей ток переходив крізь його тіло кілька минут, Бравн вийшов з пригоди живий. Однак він має руки сильно опечені.

ПРИДУМАЛИ ПРОМІННЯ ДО ОЧИЩУВАННЯ ПОВІТРЯ.

БОСТОН. — На зборах лікарів представляли вчені Гарвардського університету вислиди своїх розслідувань над уживанням позафізичного проміння для очищення повітря з зарізків усяких недуг. Учені роблять уже ці розслідування п'ять літ. Вони уявляють, що довести їх до успішного закінчення, вони певні, що число занедужань на недуги, що дістаються в тіло носом і горлом, значно зменшиться.

ЗА УКРАЇНСЬКУ МОВУ ПІДЧАС БРАНКИ.

На день 13. квітня ц. р. покликало до Янова коло Львова перед бранковою комісією двадцятьох українських хлопців із Мшани. Від усіх вимагали говорити „урядовою мовою“, але всі вони відповіли тільки по українськи. У висліді одного з них, Михайла Модлу із Мшани, що 18. травня мав здавати матуру, предсідник комісії звелів арештувати і з місця присуджено йому 21 днів арешту та відставлено до судового арешту в Янові.

В ПОЛЬЩІ ВРАК ЛІКАРІВ.

Варшавське міністерство освіти звернулося до Начальної Лікарської Палати, щоб заявила в справі збільшення числа студентів на лікарських вищах університетів та збільшення числа нострифікацій лікарських дипломів. Міністерство стверджує, що в Польщі прибуває річично коло 400 лікарів, а це не заспокоює потреб населення.

ТРАГЕДІЯ РЕЕМИГРАНТА.

До села Шкляри, сянківського повіту, вернувся Іван Шипак із Канади, де провів сім літ. За кілька днів до його повернення до власної хати. Спершу думали, що він сам відбрав собі життя. Але згодом вдало підозріли на його жінку та її любовника Андрія Котиса, що вийшов недавно із в'язниці, яку відсидів за вбивство. Жінку та Котиса арештували. Експертиза тіла небіжчика виказала, що його повісили.

НА КАРУ СМЕРТІ.

Перед військовим судом у Кракові станув 26-літній Єжи Ваврох, шлюсарський помічник із Семінович, що в травні м. р. втік з війська до Німеччини. За якийсь час він вернувся до краю і в околиці Коморович, при допомозі своєї нареченої, затягнув до ліса й убив „Адміністрації Поступу Праць“ за робітниками.

КАНАЛ СЯН-ДНІСТЕР.

У зв'язку з проектом будови каналу Сян-Дністер і зливи Балтійського моря з Чорним міська рада в Рудках вибрала комісію, що має зайнятися тою справою. Між іншим увійшла в порозуміння з місцевим староством, яке поставилося прихильно до її заходів. Простудовано передвоєнні проекти будови каналу Висла-Дністер і притягнуто до акції повітовий виділ. Крім того мешканці громади Яремкова звернулися до рудейського старости Сарнецького з домаганням, щоб якнайшкільше розпочав будову каналу, обіцяючи 500 днів безплатної праці. В неділю, 23. травня, відбулося коло Рудок, де знаходиться водний діл Балтійського і Чорного моря, впродовж символічної зливи вода обох морей при участі урядових чинників. Як бачимо, справі пробують надати політичну закраску.

ПРИСУД НА БІЛОРУСЬКОГО РЕДАКТОРА.

Виленьський окружний суд засудив білоруського студента Склубовського за одну статтю „Нашої Воли“, якої був редактором, на 6 місяців та в'язниці.

ПРИГОДА НІМЕЦЬКОГО ЛІТАКА.

В околиці голяндської місцевості Діевкерк осів пожеливо німецький літак. Коли хотів знов піднятися в повітря, зударився з самоходом, при чому погіб один селянин, Жандарми, що арештували п'ялого, врятували його з трудом перед самоходом місцевого населення.

375 ТИСЯЧ БЕЗРОБІТНИХ У ПОЛЬЩІ.

Як з'являється статистичний уряд, в дні 15. травня ц. р. було на території Польщі 375,165 зареєстрованих безробітних. В першій половині травня ц. р. число безробітних зменшилося на 41,453 осіб. Статистика, як звичайно, має на увазі тільки безробітних по більших містах.

БЕШКЕТИ В ГЕРМАНОВІ.

В селі Германові коло Львова Дмитро Сас і Іван Музика вчинили бучу в читальні „Пробудити“. Вони вибили шибки в вікнах читальні й кооперативу та поломали обстановку, а вкінці побили до крові голову читальні Микола Сікору. Одного з них пробив вилами у власній обороні голова.

ПІДЗЕМНА ВІЛЛЯ.

Німецький архітект Оттон фон Курелінг вихитав у Бадені, недалеко від французького кордону, будову підземної „протиповітряної“ виллі, яка не боїться ні артилерійського обстрілу, ні бомб, ні літаків.

Ця вилля — виллятенська будівля, яка має 200 просторих кімнат. Кімнати розлогі, на 30-45 м. під землею. Середина виллі освітлюється дивним штучним світлом, яке дає зверхнім враження денного. Джерело світла уміщене не в кімнатах, а надвору, поза стінами, за окремими вітражами. Із виллі вистає на поверхню кілька кімнат періскопів. Під час війни могли б мешканці підземної виллі у своїх постелях приглядатися до наступу танків, військовим операціям і т. д. Вентиляція ідеальна, бо в підземельних кімнатах буде завжди чистий і свіжий воздух. Внутрішнє улаштування виллі також незвичайне. Ліжка побудовані з бетону в стінних заглибах. Із цементу зроблені теж столи і стільці. Дверей нема ніде. З кімнати до кімнати можна переходити лише крізь залізне пружинове сховище у стіні. Одна кімната призначена на гімнастичну саль. У виллі є теж 4 лазнички. В середині вималювана ціла вилля рожевою фарбою, щоб штучне світло не дратувало очей.

Фон Курелінг зазначає, що в підземній виллі можна буде вести зовсім правильне й заорганізоване життя. При будові брали під увагу всі вимоги гігієни. Будова підземної виллі коштувала всього 8 мільйонів франків.

ПОЛЬСЬКИЙ ГОЛОС ПРО АРХИПЕНКА.

Варшавський „Курер“ Понанні з 7. червня подає статтю про творчість українського мистця Олександра Архипенка. Стаття написана дуже прихильно і прикрашена змійками двох різб Архипенка.

НОВІ МАЄТКИ НА ЛІЦИТАЦІЇ.

Кредитове Т-во Земська у Львові, пустило на ліценцію такі маєтки: Чехи, Олішків, Монастирок і Поніва, пов. Бродів, власність А. і М. Бонейських; Бичківці, пов. Чортків, власність В. Целебського; Милівці, пов. Чортків, власність К. Герингера; Крукевичі, пов. Мостиська, власність І. Страшевського; Рожнів і Радомичів, пов. Бродів, власність Г. Стадницької; Магерів, пов. Рава Руська, власність І. Еменського; Вручанів, пов. Стрий, власність Бручанина; Денісів Великий, пов. Тернопіль, власність Уейського; Перківці, пов. Бродів, власність Малаховської; Пітричі, пов. Підволочиська, власність С. Солянського. Ліценція цих маєток відбудеться від 16. до 25. червня ц. р.

СХОПИЛИ ВВИВНИКІВ ЯСЕНСЬКИХ.

Польська преса повідомляє: Поліція станіславського повітського схирила на терені родинного Ясенських, власників Бельців під Золочевом. Ближчі подробиці скриває ще тайна слідства.

ЗАМІСЦЬ РЕЛІГІЇ СЕКТАРИСТВО.

„Комсомольська Правда“ обмірковує справу советської молоді, що замість прихистити беззастережно до безбожницької акції, належить до різних сект. Великий процент віруючої молоді знаходиться на селі, але багато її також у місті. Сектори дітяться до комсомольських організацій та шкіл. Найбільше поширені секти менонітів, старообрядців, єсенов, духовних, квакерів, адвентистів і танібурудерів (серед півдонецьких німців). Баптисти й євангелісти, на думку статистиків, не переважують троячків.

ВВИВНИК ВОЙКОВА 6-ГО ЛІПНЯ Ц. Р. БУДЕ НА ВОЛІ.

Оборону Бориса Коверда, вививника советського посла в Варшаві, Войкова, повідомили про рішення, коли Коверда покине мурі в'язниці 6. липня ц. р. Тоді якраз проміне 10 літ тяжкої в'язниці, що її відсидів Коверда. Його засудили були на 15 літ в'язниці, а з часом змінили цю кару на 10 літ.

ГІМНАЗИСТИ ПОШИРЮВАЛИ ФАЛЬШІВІ МОНЕТИ.

В окружний суд у Львові ведеться карний процес проти 7 учнів вселюдної школи й гімназії від 12-16 літ, обвинувачених за те, що пусkali в обіг фальшиві 5 і 1-злотні, а також фальсифікували 50 грошів. Розправу ведуть при закритих дверях.

В ПОЛЬЩІ НЕ ДАЮТЬ ДОЗВОЛУ НА „СВЯТА МАТЕРИ“

БЕРЕЖАНИ (Галичина). — Польське староство в Бережанах не дозволило українській молоді в селі Плотича влаштувати „Свято Матери“. Вже від довгого часу це староство не дозволяє на ніяку культурну працю по українських селах. Не вільно навіть улаштувати забави на дохід церкви. А так було в селі Вербові. Не дозволено в Стриганих на концерт у честь І. Франка. І заборонено такі в самих Бережанах відбутися фестин. Таке саме діється з проханням громад за дозволу улаштувати свято в пам'ять Шевченка чи „Свято Крут“.

ПОЛЬСЬКІ КОЛЬОНІСТИ НА ВОЛИНІ ОРГАНІЗУЮТЬСЯ.

РІВНЕ (Волинь). — Поляки-кольоністи, переслані за допомогою польського уряду з корінної Польщі на волинський український земля, влаштували зід колоністів. На них стверджено, що кольоністи вже зростають у силу. Ухвалено теж резолюції, в яких домагаються кольоністи від польського уряду ще більшої допомоги й охорони перед українським населенням, щоб тим чином легше „зміцнити польський елемент на Волині“.

„СТІШЕЛЬЦІ“ ЗАМКНУЛИ ЦЕРКВУ.

ПРЕМІШЛЬ. — Замісць „Український Бескид“ подає новинку під заголовком „Не дають молитися“. І описує в ній подію, яка сталася в українським селі Слушині коло Хирова. До цього села прибув у перший день Великодня Свят о. декан Ольшанський, щоб відправити Службу Божу і посвятити паски. Та гурт місцевих „стішельців“ замкнув церкву і не допустив до неї священника, мовлячи, що це „польський дім божий, а не український“. Справа опинилася в суді. Ось таке сталося в українським селі, де здавна існує тільки українська церква, бо костела нема.

НАЙБІЛЬШЕ НАШЕ ЛИХО—МІШАНИ ПОДРУЖЖА.

ЛВІВ. — Так пише Г. Марусин у львівському „Ділі“, приглядаючись до нашого мішанства у Львові. Читаємо там таке: „Виде українця за полька, то він не підійде ніколи за нею і не змінить обряду, тільки вона змінює свій обряд і переходить на латинське. Ожениться українця з полькою, то він їде за нею і переходить на латинське. На тисячу може трапитися один випадок, що полька піде за українця на його обряд, а щоб поляк пішов за українкою на її обряд — то такого випадку я ще не бачив“. А, як відомо, в Галичині зміна обряду є рівнозначна з зміною національності.

СОВЕТИ ПОТРАСЕНІ В ОСНОВАХ.

МОСКВА. — До такої висновку приходять Гарролд Дені, кореспондент „Ді Нью Йорк Таймс“. Він признає, що навіть найкращі заграничні кореспонденти, яким здавалося, що вони добре визнаються в советських відносинах, не можуть знайти вияснення на те все, що тепер діється в Советах. Бо вони були певні, що всі внутрішні вороги советського режиму винищені, себто, що винищена вся „буржуазія“ і те все, що Совети зачисляли до контрреволюції і „клясових ворогів“. А тепер виходить із самих офіційних комунікатів та з самої советської преси, що цілий край є завалений шпигунами і саботажниками-троцькістами, які паралізують усе господарське життя Советів. Дені каже, що добре був би виглядав той заграничний кореспондент, який був би відважився оттак тому кілька місяців написати до якоїсь чужинської газети те, про що тепер лише отверто советська преса. З того всього, пише Дені, можна заключати, що правляча кліка хоче підступним способом позбутися конкурентів до влади, або що дійсно весь край є підмінований і переповнений елементами, незадоволеними з советського режиму. Правда, каже Дені, буде десь по середині. Але одно певне: що всі ті масові арешти та розстріли захитали цілковито Советами. Вукально всі ті, що займали чи займають якісь етановище, цілком перелякани. Ніхто з них не є певний життя.

ПОЛЬЩА ВІДНЕСЛАСЯ ДО ПАПИ.

ВАРШАВА. — Польський уряд береться за останній рятуюнок і звертається до папи, щоб він інтерв'ював в князя Сап'ї, краківського архієпископа, в справі перенесення до костела домовини Пилсудського, яку перенесено на приказ архієпископа з костела до замкової вежі. Тим чином архієпископ хотів звільнити себе від обов'язку витати в костелі румунського короля Кароля, що має забаром відвідати цю домовину. Архієпископ подає, що домовину Пилсудського перенесено тому, що в вежі є більше місця для відвідувачів. Ні президент держави, ні міністри не годні вплинути на зміну цього заарядження.

"СВОБОДА" (LIBERTY)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
at 81 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Edited by Editorial Committee

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J.
on March 30, 1911 under the Act of March 3, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103
of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

За оголошення редакція не відповідає.

Тел. "Свободи": BERgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BERgen 4-1016.
4-0807.

3 Канади належить посылати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.
За кождо зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "СВОБОДА", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ЗНОВ ДИТЯЧА ПРАЦЯ

І знов появилася в конгресі справа дитячої праці. Цим разом знов у формі внеску, щоб ухвалити поправку до американської конституції проти дитячої праці.

Властиво ця справа не сходилася з політичного оводу Америки від кільканадцятих літ. Ріжні були законодавчі заходи, щоб її заборонити, але вони не вдавалися. Як ухвалювали їх поодинокі стейти, то це шкодило цим стейтам, бо з них виносилися промисли, що вживали дітей до праці. Як стали ухвалювати закони в конгресі, найвищий суд признав їх незгідними з конституцією. Як поставлено внесок на поправку конституції, проти поправки виступила ще католицька церква з закидом, що така поправка відібралаб родичам і церкві дітей. Коли під впливом цього спротиву поправки не ухвалено, поодинокі стейти знов пробували ухвалювати такі закони, хоч знали згори, що такий стейтовий закон не вирішує справи.

Тимчасом потреба такої заборони дитячої праці стала всім ясною. Стало ясно передісмі робітникам, що заборона вживання дітей по фабриках потрібна перш усього робітникам. Почали в конгресі шукати нових способів досягнення цієї цілі. Остаточно сенатор Венденберг виробив проект поправки конституції, котрий либонь уникне цієї усієї критики, з якою стрінувся попередній проект. Сенатор пропонує, щоби поправкою конституції надати конгресові право обмежувати або забороняти вживання дорозлого найму праці дітей понижче 16 літ життя.

Як бачимо, цей проект ріжниться від попереднього передісмі тим, що він не дає конгресові широкого права "регулювати", а лише право "обмежувати" й "забороняти". Дальша ріжниця в тому, що конгрес мав би право нормувати лише наймання дітей, а не вживання їх до праці, наприклад, на батьківській фермі. Ще дальша ріжниця в тому, що границя дитячого віку поставлена не на 18 років життя, а на 16. Крім цих сутніх ріжниць є ще одна формальна ріжниця, а саме, нову поправку має ся предложити до ухвали не легіслатурам, але конвенціям стейтів, себто віддати під народне референдум, як, наприклад, справу відклику прогибиції.

Судейський комітет сенату, що дістав цю справу до розгляду, вже прийняв проект сенатора Венденберга одноголосно. Видно, на думку сенаторів проект не має проти себе тих закидів, які мав попередній. З цього можна сподіватися, що сенат певно ухвалить цей проект. Дуже можливо, що за ухвалою сенату піде теж ухвала виборців. У цей спосіб нарешті булаб розв'язана проблема, котра товчється вже стільки часу в американській політиці і котра повинна би була бути розв'язана вже давно.

ВІД СПАРТАНСЬКОЇ ПАЛИЦІ ДО НОВО-ЧАСНОГО ШИФРУ

Криптограми та шифри, що ними послуговуються дипломатичні канцелярії і сучасні армії, щоб задержати в тайні перед непотрібними зміст своїх розпорядків і приказів — відомі були вже в старину. Рівночасно із поширенням шуки читання та писання виринула konieczність держати в тайні документи, призначені для точно означених довірених осіб. Передісмі у військовій та дипломатичній послугувалися криптографічним письмом.

Спартанська палиця. Найпростіший спосіб зладження криптограму — себто письма, якого зміст укріпий для ока звичайного читача — знали спартанці. З вибухом війни найвища рада давала полководцям, що йшов на війну, палицю приписаною до вивки та грубості. (Відси взяла свій початок гетьманська чи маршалківська булава). Друга така сама палиця була в запечатаній скрині в домі найвищої ради. Коли

ШЕВЧЕНКО В НЕЛАСЦІ

В західній Україні річниця смерди нашого найбільшого генія Тараса Шевченка перемінилася вже віддавна в національне свято, себто в день, у який всі ми по своїх містах чи селах виступаємо обєднано і влаштуємо концерти спільними силами.

Дійшло вже до того, що в нас зродився правдивий Шевченків культ. І тому попадають у підозріння ті громадяни, що не прикладають зусиль, щоб річницю смерди громадно відсвяткувати, а навіть ті, що особисто не беруть участі в концерті. Це явище дуже похвальне. Очевидно, воно свідчить про те, що є зрозуміння величчя, теніальності та пророцтва Великого Кобзаря.

Нема сумніву, що на таких святах наш нарід переживає давні кріпацькі часи, що відчуває душну атмосферу, що коли співають "Заповіт":

"Поховайте та вставайте,
Кайдани порвіте,
І вражою злою кровю
Волю окропіте!"

— то всі на довго німіють. І в такий хвилині дійсно будиться одно-спільне й могутнє бажання: "зірвання кайданів".

Цю нашу статейку назвали ми "Шевченко в неласці". Чому це так, постараємося пояснити.

Знаємо, що культурна людина, без огляду на національність, уважає, клонить голову перед кожною величиною, перед генієм. Нема хіба такої інтелегентної людини, що не поважалаб наприклад Вашингтона, а тим більше нема хіба культурної людини, що не гнуласяб головою перед умом, що дав вічну творчість, що вічно живе й сие, що та творчість вічно нова й ясна й повчальна, що віками блистять і гартує душі й ставлять характер. А таким саме є наш Шевченко, як є ними теж німецькі поети Гете та Шіллер, англійський драматург Шекспір, російський поет Пушкін, французький письменник Бальзак чи польський поет Міцкевич.

Взагалі в цілому світі ставляться до геніїв духа з повагою. Ось тому мусимо таврувати наших сусідів, що не дають нам змоги святкувати Шевченка, і то здебільша по тих закутках Західної України, де власне культ Шев-

ченків є на досить високому шаблі.

Є в польській законі вимога, що на всякі імпрези, будь-то вистави чи концерти і свята, а навіть забави молоді, треба дозволу влади — староства. Треба отже просити такого дозволу і ще його оплачувати стемплями — і то досить високо.

Що торкається Шевченківського свята, то це цілу програму свята треба подати до цензури, заки буде даний дозвіл. Інколи буває, що на такий дозвіл ждється доволі довго. Буває так, що старостиним разом, як дасть, то зчеркне програму до цього ступня, що з неї остається тільки "кістяк", бо все "мясисто" пообтинають.

Таким робом карикатурують нам свята.

А цього року трапилася дуже велика й ніколи непередбачена прикрість, як для самого Шевченка так і для нас — українців.

Ось тут саме є те, що Шевченко в неласці. Є читальні "Просвіти", що влаштовують свята без відісмівання "Заповіту". Чому? Бо для панів із староства Шевченковий "Заповіт" є невідповідний, і вони його спокійно зчеркують у програмі.

Віктор Андрієвський.

ЛЮДИ І ТВАРИНИ

"Звірята — то наші менші брати".
Св. Францек із Ассіжу.

Людина, що живе близько до звірат, не може непомітити особливо шляхотних рис звіринної вдачі: вірності, відданості, чесноти, самопожертви і т. п. якостей, що вражають кожну людину. Чи треба згадувати майже повсякденні явища, нпр., такі, що ось псу урятував із води, чи з вогню дитину, або спас людину від "білої" смерди (замерзнення та снігових завалів)? Не так давно ми читали, як у Варшаві кіт на смерть загрив напасника, що хотів убити його господаря. А вірність коня, що не раз свідомо віддає останні сили й життя, щоб вивести з небезпеки свого господаря? На Личаківському цвинтарі у Львові, недалеко від входу брами, видно

звичайно жандарми спеціально стежать за тим, чи свята так відбуваються, як це панове зі староства собі бажають. Інакше, колиб собі дозволили виконавши свята відісмівати самі "Заповіт", то булаб кара арештом і гривною, а що найприкріше, дане товариство булоб розв'язане.

Здається, що співання "Заповіту" робить на нарід велике враження. Тим співом він зливається з Пророком.

Поляки мабуть це заприїмали і звідси походить приказка влади: "Не вольно співаць!"

Та можна їх запевнити, що всякі утиски — надаремні. Бо власне заборонений овоч найбільше смакує і найбільше лакомий.

Не пишемо цього на те, щоб може в плаксивий спосіб жалітися, чи може на те, щоб просити "сусідів", щоб змінили свою тактику. Це булоб недоцільне. А й малаважне, бо чейже цих кілька слів, хоч і правдивих, не переконає наших "сусідів": зовсім не вплине на їх розум. Навпаки, може ще й дуже наскалить їм зуби.

Я тільки хочу поділитися думками з нашими братами та сестрами, що живуть на землі Вашингтона, — щоб знали, які в нас гаразди: і яка є свобода слова, коли на українській землі не дають окупати змоги святкувати так, як треба, навіть — генія України.

Квітослав (Львів).

нагробник де поруч із людським погруддям є й постаті двох псів: вони погинули із горя на могилі свого пана!

Ця звіряча шляхотність знайшла собі відгук і в серцях благородних людей та зродила в них відповідні почуття — почуття подиву, пошани і вчтності для звірат. Ці почуття помітно вже з тих часів, коли люди обожали звірів, як ось, нпр., старі єгиптяни, що не тільки поклонялися звірятам, від яких їм була користь (бик-апіс), або охороняли їх (за знущання або вбивство кота їх законні карали смертною карою), але й надавали своїм богам вигляд звірів, очевидно, шануючи в них ті прикмети, що їх підносили на ступінь прикмет богів. Араби й досі так шанують коня, що на його честь складають пісні їх найліпші поети. Відомо, в якій пошані є рен у ескімосів або елон у Сіамі та в Індії.

Ставлячи так високо прикмети звірат, люди здавна давали їм образи робили своїми державними емблемами (знаками). Здається, більшість державних або краєвих гербів має на своєму полі образ якогось звіра, такого, як: орел, лев, кінь, слон, олень".

Український народ виявляв пошану до звірат. Цілий український т. зв. "звіринний епос" перекручений любовно до звірини, як до ества мудрого й переважно доброго. Порівняйте, н. пр., Франкового "Лиса Микиту", або його казки "Коли це звірі говорили". Наш славний композитор М. Лисенко написав дві дитячі опери: "Коза-Дерева" та "Пан Коцький" — з життя звірат.

Особливо свою пошану й любов до звірат наш народ виявляв в піснях: там звірина виступає як добрий вісник, приятель і помічник людині. І навіть "чорний ворон", що кряче на біду, а чи впливає очі мертвому козакові, навіть і

*) У нас — лев (у Галичині), ведмідь (Закарпатська Україна), голова бика (Буковина), зявлять у Володимирівому тризубі, дехто добуває ластівку, що летить.

**) Епос — слово грецьке, означає оповідні твори, де висловлюють чиясь людські вчинки; коли в такому творі виступають звірята, то це буде — звіринний епос.

він не робить цього зо злоби, а тільки тому, що таке вже його призначення — бути вістунем неволі й гонимості мергвечини. Але от "Сивая тая зозуленька" (шедрівка в розкладі К. Стеценка), усі сади облітала, щоб віднайти годисподаря та його родину, що такі красні як місяць, сонце та зірки в небі. "Ластівочка" (Шедрик-ведрик — у розкладі М. Леонтовича), прилітає до господаря сповістити йому добру новину, що в його кошарі: "овечки покотились, а ягнятка народились, що в нього товар ввесь хороший, а ще ліпша його чорнобрива жінка". В часах великого народнього горя, коли кошовий Кость Гордієнко, разом із гетьманом Мазепою, програв справу під Полтавою, наш народ у сумній пісні послав до нього галку ("Ой, полети галко", розклад М. Лисенка) на залижену ним по зруйнуванні москалями старої нову — Олешківську Січ:

"Ой полети, галко, ой полети, чорна.
Та на Січ риби їсти,
Ой, принеси, галко, ой, принеси, чорна,
Та від кошового вісти".

І галка відповідає з сумом:
Ой, вжеж мені не літати
Та на Січ риби їсти,
Ой, вжеж мені не носити
Та від кошового вісти".

Пугач на могилі кличе: "Чи не дасть Бог козаченькам хоть на час потугу?" ("Ой, сів пугач", розклад М. Лисенка).

Кінь для козака, це його "товариш вірненький" (пор. н. пр., "Ой, запив козак", у розкладі М. Лисенка), йому козак дає свої останні доручення, щоб він побіг до матері й до милої та сповістив їй про козакову смерть ("Ой, на горі вогонь горить", розклад М. Леонтовича). А коли козака ховають, то кінь, разом із його милою та найвірнішими друзями йде за домовиною та "головною клонить" ("Козака несуть", розклад М. Леонтовича).

Такими самими вірними друзями нашого народу є й його сірі воли. Вояки стояли над ясами, де по Різді поклали Ісуса Христа, і "на Святе Диятко своїм духом дихали". Їх як найближчих друзів любить і плекає чумак. Він їх "пасе та з криниці напуває" ("Ой, у полі криниченька", розклад М. Лисенка). Коли козак умирає на канальських роботах у далекій Московщині, то каже на могилі собі посадити червону калину:

"Будуть пташки прилітати
калинку їсти,
Будуть мені приносити
з України вісти".

А щоб зобразити горе матері-України, гетьман Іван Мазепа вибрав зворушливий образ матері-чайки, яка "обдоруго бється, к сирій землі припадає, чумаків благає: "верніть мої чаєнятка, вояки ще маленькі!" ("Ой, горе тій чайці", розклад М. Леонтовича).

Цей довгий ряд образів можнаб ще і ще продовжити.

Але зчасом народ наш зубожів матеріально, а в біді та злиднях став і серцем черствіти. До того очерствіння доходять здебільша ті, що від природи переходять до міста, де на фабриках, коло машин та варстатів тратять безпосередні звязки з природою. В боротьбі за шматок хліба та кі люди почали дбати лише про те, щоб якнайбільше використати звірину для себе, поводитись з нею жорстоко. Та, здебільша, цілком неоптимально, жорстокість до звірат викликає серед ліпших людей культурного громадянства сильний відпір. Ось два-три роки тому облетіла часописні світу вістка про заповіт одного багатого "дивака" — аглайця. Власне він заповів, щоб його поховали на собаководу кладовищі, бо, мовляв,

"бодай по смерті хоче спочивати у порядному товаристві". — Величезна більшість людей (бодай наших!), прочитавши ці слова заповіту, посміялася над диваком. Але сміятися тут нічого. Коли мати на увазі повсякденні вчинки тих людей, серед яких аглайцеві доводилося жити, то повсякчасну людську жалібність, заздрість, віроломство, пістип, злобу, якої у звірячому світі не досягнуто; коли мати на увазі людську жорстокість і до них порівняти безкорисну відданість і любов ним, що вміє вмрвати на могилі свого приятеля, — то сміятися нічого!

Пошану до звірат і любов до них поручають людям у віри сучасного культурного людства. В першій і найбільшій мірі буддизм, який наказує доброзичливе відношення до всього, що живе на землі. Євангеліє все з любовню згадує звірат. Христос освятив своїм Різдом серед них і своєю смертю, останню свою подорож до Єрусалиму відбуваючи на ослаї — сніні під'ярємної". Сам про себе говорить як "Пастиря доброго, що знає свої вівці, і відає його знають". Ознакою Духа Святого й Божої Премудрости є голуб: в тій постаті Св. Дух зійшов на Христа, коли хрестився в Йордані.

Відомий переказ оповідає, що Магомет узяв полу своєї плаща, щоб не збудити коту, який спав на ньому. Сучасним магометанам закон забороняє убивати котів і псів.

Японцям віра забороняє жорстоко поводитись не тільки зі звірятами, але і з ростинами, які вона наказує шанувати, — зрізувати їх, чи зривати дозволяє тільки в потрібні. Коли в Японії цвіте вишня — то це в державі дні всенароднього свята.

Серед людей цілого світу останніми часами все більше поширюється вегетеріанство, себто відмовляється споживати м'ясо звірат, яким вегетеріанці, прихильники цієї думки, признають на життя право, рівне з людиною.

Нарешті держава і громадянство бере під свою опіку беззахисні звірята, признаючи, що люди, жорстокі до звірат, не можуть бути добрі й людяні. І життя на кожному кроці підтверджує цю думку. Згадайте хоч би про відомого диссельдорфського злочинця Кіртена, що у Диссельдорфі (Німеччина) кілька літ тому вбив кодо десять жінок і був засуджений на кару смерди. На суді він признався, що першими жертвами його жорстокості були домашні звірята — переважно коти, яких він любив мучити ще дитиною. Отже люди, свідомі того зла для них самих, вступили з ним і в організовану боротьбу. Тепер нема у світі культурної держави, котра би відповідними законами не боронила звірат перед людською жорстокістю. І в кожній державі (крім Советів, де є заборонені всілякі організації проз Московю) існують відділи всесвітнього "Союзу оборони звірат" із осередком в Парижі. Ті товариства охорони багато вже зробили, багато роблять, а ще більше мають до роботи. — ("Життя і Знання").

Щастя в любові.
— Диви! Ось там іде Грабулька. Має вже більше як сорок літ, а ще має так багаторо щастя в любові!

— Як то?
— Бо досі він нежонатий!

— Пане, ваш пес учора вкусив мою тещу.

— Ах, пане, я дуже перепрошую, я готов...

— Не про те мені йде, лише я цікавий, відки стільки відваги взялося в такого маленького песика!

— Диви! Ось там іде Грабулька. Має вже більше як сорок літ, а ще має так багаторо щастя в любові!

— Як то?
— Бо досі він нежонатий!

— Пане, ваш пес учора вкусив мою тещу.

— Ах, пане, я дуже перепрошую, я готов...

— Не про те мені йде, лише я цікавий, відки стільки відваги взялося в такого маленького песика!

НА БІЖУЧІ ТЕМИ

БОМБАРДУВАННЯ І КУРИ.

Телеграфіе новинарська агенція „Асошіейтд Прес“ з Мадриду, що капітан Кенедай, спенсіонований офіційно-американської армії, що тепер служить добровольцем як аташе американської амбасаді в Мадриді, переконався про вплив бомбардування на кури на своїй курячій фермі.

Каже, відколи під Мадридом грають гармати, його кури несуть на 25 процентів менше яєць, ніж несли до того часу.

А старі римляни казали, що серед брязкоту зброї мовчать музи. Себто не працюють артисти. Треба справити: не лише артисти, але й кури.

ЯК ІХ ЛОВЛЯТЬ?

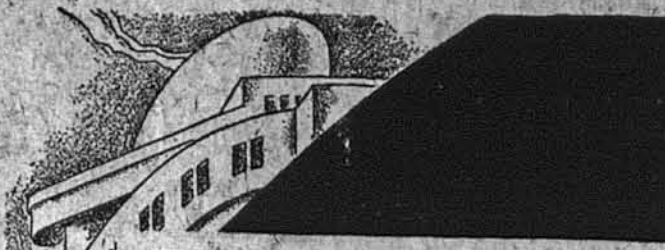
До Нью Йорку прибув оноді з південної Америки пароплав „Санта Інес“ з ладунком диких звірят, призначених для звіринців. Між окремими звіринців світу на цьому кораблі звертали на себе увагу великим числом малих. Запитаний, як це він так потрапив наловити так багато малих, Маркер Палуліан, що командував цією виправою по звірятах, оповів про своє цікаве відкриття, що йому дозволило наловити так багато малих.

Відкрив він саме, що росли-на, звана тубильцями винною пальмою, виділяє з себе рідину, котра скоро ферментує й перетворюється на сильно-алкогольний напій. Зробивши це відкриття, Палуліан, побачивши громаду малих, натинав татором гілля цієї деревини. Лазячи по деревах, малих звичайно відкривали цю рідину й припадали до неї пити. За короткий час вони вже поводилися з собою так, як п'яні люди при „барі“. Штовхаючи себе як п'яниці, малих повилазили на дерева, позасідали на найкращі місця й стали спати. За короткий час вони падали з дерева, як дозрілі грушки. Ще сплячих Палуліан вкладав до мішків і виносив на корабель.

Звісно, звідки Палуліан узяв свою хитрість супроти малих: Адже нізвідки їде, як з людського світу. Чи ж люди одні супроти одних уже здавна не практикують цього засиплювання при допомозі всяких дурманів, щоб потім задурманених запахами в мішки й відвезти на продаж?

ЗДЕМОРАЛІЗОВАНІ ЛАСТІВКИ.

Англійські газети пишуть про цікаву обсервацію про ластівки, зроблену англійськими природниками. Як звисно, ла-

7 ДНІВ ДО СТАРОГО КРАЮ

НА

BREMEN • EUROPA

Поспінні поїзди при пароплавах „Бремен“ і „Еуропа“, в Бремергавен, забезпечують вигідну подорож до старого домашнього міста.

АБО ПОДОРОЖУЙТЕ НА ПОПУЛЯРНИХ ПОСПІННИХ ПАРОПЛАВАХ

COLUMBUS

HANSA • DEUTSCHLAND

HAMBURG • NEW YORK

Знамениті залізничні поїзди з Бремену до Гамбурга.

Ми допоможемо вам роздобути гостинні й імміграційні візи для ваших європейських своїх.

Ближчих інформацій укліть вам ваш міс. агент або

HAMBURG-AMERICAN LINE

NORTH GERMAN LLOYD

57 BROADWAY, NEW YORK

стівки кожного року відлітають під зиму в теплі краї, звідки вертаються назад на весну. Звісно, ластівки, сидячи у вирію в Африці, не мали телеграфічних вісток про те, яка погода панує в Англії, але вони якось кожного року верталися аж тоді, як в Англії було добре тепло. Казали природники, що ластівка інстинктом відчуває, коли в Англії вже тепло.

Одначе за останніх кількох років ластівки верталися в Англію, коли там це було холодно. Приходилося людям дбати за ластівки, давати їм тепле приміщення, кормити, тощо. Що сталося з ластівками? — питалися люди. Стратили інстинкт, цей природжений талант?

Газети розписалися про „здеморалізовані ластівки“. Мовляв, усе лихо пішло з того, що люди занесли ластівкам одного року. Якби так ластівкам прийшлося самим промишляти за свій помилковий поспіх з поворотом, то, мовляв, вони на другий рік уже такої помилки не робилиб. Отже ластівки здеморалізувалися, як пещена дитина: люди стали робити за них те, що вони досі самі робили.

РОЗТРАТНІСТЬ ПРИРОДИ.

Шотландець Ден МекКовен у своїй книжці про природу під наголовком „Звірята в канадійських Скалихих горах“ говорить між іншим про питання розтратності природи. Звісно, під тим він має на дум-

ці звичайну бачачку, що, мовляв, деякі хижакі вбивають більше звірят, ніж хижакіма треба на прожиток.

МекКовен підглядає довго одного такого хижакі, американського кугуара і переконався, що цей звір убиває на кожний обід свіжу серну. Одначе хоча кугуар виглядає марнотравником, природа марнотравником не є, бо все, чого кугуар не їсть, з'їдають інші звірята, що, знаючи звичай кугуара, йдуть слідом за кугуаром і поїдають все, чого кугуар на обід не спожив.

Те саме МекКовен заважав і з видрою. Видра це найкращий дилівак у світі. Вона „на легу“ піймає всяку рибу. І вона, здається, беребиє багато риби зовсім безпотно. Одначе ніхто ніколи не бачив останків риб, полишених видрою. Чому? Тому, що інші звірята, до полювання менше талановиті, йдуть собі слідом за видрою й поїдають всі окрушки, що падають з трапези видри.

Читаючи про ці спостереження з звіринного світу відомого природника, хочеться спитати: Невже людина це одинокі створіння, що не знає міри й буде добувати дощик, хоча ні їй самій ні її товаришам цього не треба?

Любовна розмова.

— Олюсю, цей поцілунок означає все, що я тобі мав сказати! Розумієш?

— Ні, коханий, скажи мені це раз!

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ЗОЛОТИЙ ЮВІЛЕЙ ЕСПЕРАНТА.

Від 1 до 3 липня б. р. відбується конгрес американських есперантистів. Потім певна частина делегатів вибереться в подорож до Польщі, бо там відбудеться в дні від 7 до 14 серпня Міжнародний Конгрес Есперантистів, який буде ювілейним. Саме мінає 50 років, як Людвик Заменгоф видав друком перший підручник міжнародної мови, відомий під назвою „Есперанто“.

Так склалося, як бачимо, що цей ювілей буде відсвяткований у Варшаві. І ось цю обставину використовує польська преса на те, щоб твердити, що Людвик Заменгоф був — поляк. І це є причиною, що пишу ту завагу. Отже тверджу згідно з правдою, що д-р Заменгоф, творець „есперанта“, не був поляк, а т. зв. „литвак“, себто литовський жид, а тіло його спочиває на жидівським кладовищі у Варшаві. Він родився в Білостоці, себто в Литві, а ціле життя вважав Литву своєю батьківщиною. Едмунд Приват, швайцарець, автор біографії про Заменгофа, навіть подає, як то раз на міжнароднім конгресі есперантистів у Лондоні д-р Заменгоф згадавав Литву і як говорив про своє привязання до неї.

Згадую про те тому, бо не розумію, чому тепер, коли в Польщі так переслідують жидів, беруться поляки брати за „свого“ і того „литвака“. Мабуть ідуть своїм утертим давнім шляхом: роблять поляками і жидів, як тільки ті жиди мають якусь славу в світі.

К. В.

З ЛИТОВСЬКОГО ЖИТТЯ.

ЛИТОВСЬКИЙ ЕПІСКОП СЕРЕД СВОІХ В АМЕРИЦІ.

Дня 17-го червня б. р. прибув з Литви до Злучених Держав литовський римо-кат. єпископ, о. д-р Мечислав Рейніс, професор університету і бувший міністер справ заграничних Литви. Єпископ Рейніс займається теж літературною працею і тішиться в Литві загальною симпатією, особливо з боку литовської молоді, яка цінить дуже високо патріотичну роботу єпископа.

Єпископ Рейніс знає теж добре Європу. Він студював у лондонському університеті, а потім у Штрасбурзі. Родився 1884 року, а 1926 р. висвячено його на єпископа.

Казис Відікавскас.

НАТАЛКА ПОЛТАВКА

БУДЕ ВИСВІТЛЕНА В НАСТУПНИХ ДНЯХ У ТАКИХ МІСЦЕВОСТЯХ І ТЕАТРАХ:

НЕДІЛЯ, 27-ГО ЧЕРВНЯ (JUNE) 1937

RIALTO THEATRE

Maine Street STANFORD, CONN.

ОДНА ВИСТАВА

ПОЧАТОК В ГОД. 2-ГІЙ ПОПОЛУДНІ

НЕДІЛЯ, 27-ГО ЧЕРВНЯ (JUNE) 1937

CROWN THEATRE

Maine Street HARTFORD, CONN.

ОДНА ВИСТАВА

ПОЧАТОК В ГОД. 2-ГІЙ ПОПОЛУДНІ

НЕДІЛЯ, 27-ГО ЧЕРВНЯ (JUNE) 1937

UKRAINIAN NATIONAL HOME

NEW BRITAIN, CONN.

ДВІ ВИСТАВИ

ПОЧАТОК В ГОДИНІ 6-ТІЙ ВВЕЧІР.

ВІТОРОК І СЕРЕДУ, 29 І 30 ЧЕРВНЯ

YORK THEATRE

First Avenue, at 64th Street

NEW YORK CITY

3 висвітлювання „Наталки Полтавки“ в тім театрі буде висвітлена в тих двох днях іще

“RACING LADY WITH DVORAK AND HARRY KERRY”

ПОЧАТОК В ГОД. 12-ТІЙ ВПОЛУДНЕ.

Вступ 20 і 30 центів.

СЕРЕДА І ЧЕТВЕР, 30-ГО ЧЕРВНЯ

І 1-ГО ЛИПНЯ

BRONX THEATRE

149th Street, near 3rd Avenue

NEW YORK CITY

ДВІ ВИСТАВИ

ПОЧАТОК В ГОД. 12-ТІЙ ВПОЛУДНЕ.

Вступ 15 ц. пополуноді, а 25 ц. ввечір.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

НЬО ЙОРК, Н. Й.

Вражіння з Націоналістичного Дня.

Весна — це прогульковий час. Сама природа тягне чоловіка між поля, квіти і дерева. Але цього було замало, щоб затишити мене на „Націоналістичний День“, що відбувся в парку „Белведер“ 13-го червня. Потягнув мене поклик Окружної Управи О.Д.В.У., який вказував, що це не буде наш звичайний „пикнік“, а буде народне свято. І так було.

Атракцією „Дня“ був виступ Хору Українських Націоналістів під батуту відомого нам диригента п. Юрія Кириченка. Хор співав гарно й мило. Але було замало співаків на виступ під голім небом. Свято відкрив ред. Володимир Душник довгим вступним патріотичним словом, а потім він провів цілою програмою. В імені централі повітав зібраних п. Гельнер. Довшу, дуже річеву промову про завдання українського жіноцтва вголосила пані Марія Демидчук. Потім говорив п. Дмитро Галич про потребу прочистити наше життя від тих чинників, що вносять у нього деморалізацію, що не визнають у громадському житті моральних засад. Адв. Михайло Пізнак говорив англійською мовою про вражіння, яких зазнає тут роджена молодь, коли читає в американській пресі дописи американських кореспондентів з українських земель, з яких видно, що український народ не піддається, а далі завзято бореться за свої права.

Від себе додаю, що порадно говорити на таких святах коротко і просто. Бо, наприклад, реферат пані Демидчук був гарно оброблений, але трохи заобширний і надавався краще для відчиту на якихсь організаційних нарадах. Щодо п. Галичина, то добре бесідник зробив, що нагавував публічно кертичну роботу киричників. Вже час з цією кириною кінчити, так, як кінчить управа міста Нью Йорку з бурлесковими театрами і деморалізацією, що виходила з тих театрів. Нащ адв. Пізнак завжди говорить гарячо й завжди нам старим мило слухати тепліх слів про наш народ з уст тут родженого покоління.

Додаю, що бесідники говорили до мегафону і їх добре було чути по цілм парку. Ще заспівав хор, а потім п. Душник закінчив офіційну програму свята. Опісля пішла забав і товариська гутірка. А молодь танцювала при звуках

музики п. Сербенського.

Вертаючись омнібусом додому, я те все обмірковував. І з Америки залетів до рідних сіл наших, між інші поля, по яких я колись бігав з хлопцями, в такий самий час, як тепер. Та давно то вже було...

Михайло Беля.

Надумалася.

Німецькі часописи повідомляють, що така трагікомічна пригода сталася в Турингії. Ганс К. і Ерна Д. були вже кілька літ заручені. Аж раз Ганс каже Ерні, що не ожениється з нею. Чому? — питається дівчина.

— Я надумався. — Добре, — д о к о р я е дівчина, та як люди дізнаються, що ти зі мною з'ївав, я вже не можу знайти нареченого, а ти легко заручишся з іншою. Тому я раджу, щоб ми дали на оповіди, а коли священик при шлюбі тебе спитається, чи хочеш оженитися зі мною, відповіси: „Так!“ а я відповім на те саме питання: „Ні!“

Ганс згодився. Прийшов день шлюбу. На питання священика Ганс відповів як були умовилися: „Так!“

Зчерги священик завадав те саме питання Ерні, а вона відповіла голосно:

— Так!

— Що?! — скрикнув здивований Ганс — таж ти мала відповісти: „Ні!“

— Так, це правда, та бачиш, я надумалася!

Універсальний лік.

— Якже там, пані Шпильковська, добрий був лік?

— Чудесний, пане лікарю. Спершу стримав дитини бігунку, потім поміг мені, а останками вичистила я ще своє срібло.

ПОХІД ПУСТИНЕЮ У СВІТОВІЙ ВІЙНІ

Загально не є відомо, що і підчас війни відбувся похід пустинею, і то похід, якого досі не записала історія війни. Відбувся цей похід у другій половині січня 1915 року. Маширувала тринадцята турецька армія, і то двома кольонами: в одній було 13,000, у другій 8,000 вояків. Похід почався із Бірсеби Синайською пустинею до Ізмаїла над Суецьким каналом. Військо перейшло понад двіста миль дороги пустинею за десять ночей. Армію проважали 20,000 верблюдів, що несли воду для вояків. Підчас того виснажливого походу не було ні одної жертви ні в людях ні у звірятах.

Знавець.

— Я відразу пізнаю недугу з очей. Наприклад, ваше праве око вказує, що ви мусите хорувати на нирки.

— На нирки не хорую, та це може тому, що маю праве око скляне.

IRVINGTON, N. J.

ПОДЯКА.

Ми лише підписані, родичі і сестри покійного Ярослава Літинського складаємо ширю подяку кравчим і знайомим товаришам і товаришам за численну участь в похороні, котрий відбувся 2-го червня ц. р. Сердечна подяка всім тим, що прикрасили домовину цвітами в хаті покійного. Це були знаки любови до нашого сина, рідного ширю подяка всім тим, що прислали телеграми та листи співчуття, та тим, що брали участь своїми автомобілями в похороні. Сердечна подяка о. д-р Клодницькому за труд та виголошену промову в церкві, котра зворушила присутніх до сліз. Рівнож подяка п. М. Литвиню за ширю обслугу.

Андрій і Іоанна Літинські, (Огол.) родичі Клементина і Олеса, сестри.

ПОВІДОМЛЕННЯ

ЗАРЯД УКРАЇНСЬКОЇ КООПЕРАТИВИ, ЩО ТОРГУЄ РІЗНИМИ М'ЯСАРСЬКИМИ ВИРОБАМИ, ЯК РІВНОЖ СВІЖИМ М'ЯСОМ ТА ІНШИМИ СПОЖИВЧИМИ АРТИКУЛАМИ, ОБНЬВ

ПЕТРО БАРТКІВ

БУВШИЙ ДОВГОЛІТНІЙ ЗАВІДАТЕЛЬ МАНГЕТТАН ЛАЙСКОМ У НЬО ЙОРКУ, ТА БУВШИЙ СПІВВЛАСТИТЕЛЬ ВЛАСНОГО М'ЯСАРСЬКОГО СКЛЕПУ

Наша Кооператива знана під назвою:

SQUARE DEAL PROVISION and GROCERIES, Inc.

94 FIRST AVENUE,

(between 5th & 6th Sts.)

NEW YORK, N. Y.

PHONE: DRYDOCK 4-2450

З нагоди цієї зміни в нашому склепі і фабрики м'ясарських виробів переводимо цілковиту зміну відношення до покупців, як рівнож уводимо в оборот продаж нові споживчі артикули, котрих ранше ми не продавали. Між іншим будемо від тепер продавати свіжобиті в кошерній різні молоді курчата і кури (в лірію). М'ясо, як воловину, телятину, баранину та впровину будемо продавати тільки першої якості та абсолютно свіжого і на початку, для принади ширшого загалу клієнтів, без зарібку, або по гуртовій (голсейл) ціні. В короткому часі уведемо продаж у нашому склепі гарячих перекусок, різних делікатесів, разового та білого хліба і печеного пива. — Дня роблення ковбас, кишок, сальцесонів і різних вуждених присмак маємо чоловіка-фахівця, котру спеціально для нас приготували. Обстановка і холодильні в нашому склепі й робітні є найбільше вибагливі й модерні, а місце аж надто при-вітне. Приходіть до нас за всякою м'ясною орудукою, а певно задоволені будете.

Якість товару, чистість і чесна обслуга буде від тепер нашим клієнцем і нашою задачею.

SQUARE DEAL PROVISION & GROCERIES, Inc., 94 First Avenue (bet. 5 & 6 Sts.), New York, N. Y.

Phone: DRYDOCK 4-2450

РОШІ

ПЕРЕСИЛАЄМО В ДОЛЯХ І ТЕЛЕГРАФІЧНО ДО ВСІХ ЧАСТЕЙ СВІТА, СКОРО І ДЕШЕВО.

Продаємо шифарти на всі лінії до краю і з краю до Америки.

Полагоджуємо всі краєві справи дешево і після прав краєвих.

Продаємо і виннімоє доми і фарми і полагоджуємо всі тутешні справи реально.

В кондіях справ просимо кожного Українця в Америці укласти в повніших справах до свого українського бюро котрого властивістю від 20 літ є Антоні Пашук. Адреса така:

ANTHONY D. PASHUK

322 N. 8th Street

Philadelphia, Pa.

ІДЬТЕ до СТАРОГО КРАЮ

ПІВЛІКО... НЕЛОВГО...
БІГІДНО... БЕЗПЕЧНО...
через Париж або Лондон
з річною літньою

ПРОГУЛЮЮ
Ліній Кюнард Гвайт Стар на
однім з трьох найбільших на
світі пароплавів

BERENGARIA

52,100 тонн
що відіждить з Нью Йорку

3-го ЛІПНЯ (впору)

Прогулюйте вестиме особисто
пан CHARLES FRUTON,
управитель Українського
Департаменту Ліній Кюнард Гвайт Стар.

Тикети до бабутьї в канцелярії
Кюнард Гвайт Стар. Належність
можна заплатити лішіше.

По інформації вдається до свого
місцевого агента. Ніхто вас
краще не обслужить.

CUNARD WHITE STAR

25 BROADWAY, NEW YORK, N. Y.

РЕВМАТИЗМ ЗДЕРЖАНИЙ УПРОДОВЖ 48 ГОДИН.

Новий лік нюрбського лікаря
приніс шість тисяч. — Прогане
ревматичну докучливість до спини,
з суглобів і в кінці.

БОЛІ ПРОМІНАЮТЬ ЗВИЧАЙНО ПЕРШОГО ДНЯ.

Отрути у вашій крові спричинюють
ревматичні болі, задержаність та
напругу і не дають вам свободи
рухатися без докучливих болів. Шо-
би покращити свої страждання, ви
мусите уникнути своєї крові від
отрути! Ця докторова нова медицина
робить це швидко. Не має в собі
жодного — безпечна для молодих і
старих; не чинить небезпечних серйоз.
Називається цей лік ВАКУАСОЛ. І
ви можете спробувати його на своїй
ревматичній пропозиті. Витягноті отру-
ту з крові, а замість того почують
враз з вашим називанням і адресою
до: Atkins Laboratory, 44 East 63rd
Street, New York City. (Можете теж
притримати особисто). Грошей не пося-
дайте. Заплатити початкові \$1.85 і
кілька центів за доставлення (C.O.D.),
коли він принесе вам Баруваколу.
Ужизайте його дві доби (48 годин).
Як не почуєте полегш, то неужу-
тій лік звертати, а ми вам відішле-
мо ваши \$1.85. Поно терміну ще
одна день? Година: 10 до 4.

БОЛІ НІГ.

Ранні на ногах, опухлі ноги, на-
брякли жила, болячі ноги, флебі-
ти (запалення жил), напруга або
болячі коліна чи істотна і рев-
матичні ноги успішно лікуємо но-
вими європейськими методами без
операції.

Офісові години: щоденно від 1
до 6 вечір, в понеділок і четвер-
га від 1 до 9 вечір. Нема урло-
вих годин у неділю.

Говоримо українською мовою.
Dr. L. A. BENLA
320 W. 86 St., New York City
Близько Бродвею.
ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СПЕЦІАЛІСТ.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВІ.

ІОНГСТАВН, О.

З конвенційної діти на Музей.
Гром. Іван Кравець, конвен-
ційний делегат з 140 відділу
У. Н. Союзу, зложив зі своєї
конвенційної діти \$10 на Му-
зей Визвольної Бороти в
Празі.

СЕНТРАЛІЯ, ПА.
На визвольну боротьбу.

Дня 20 червня ц. р. відбуло-
ся весілля Івана Машалка й
Марії Долун. Приванні гості,
що були запрошені на те ве-
сілля, не забули за Рідний
Край та зложили \$7.10 на ви-
звольну боротьбу. З гостей Ю.
Гвізда жертвував \$1, а решту
зібрано дрібними датками.
Збіркою зайнявся М. Додун і
І. Чорний. Гроші переслано че-
рез Обеднання.

Іван Чорний.

ЕЛІЗАБЕТ, Н. ДЖ.

На Рідну Школу.

Дня 29 травня ц. р. грома-
дяни Василь і Євдокія Кардаш
справляли в своїм домі весілля
свого сина Григорієві, я-
кий подружився з панною Ан-
ною Німець. На весілля за-
баву зібралася близька родина.
Підчас застави присутні го-
сті не забули про потреби
Рідної Школи й зложили на її
ціль \$6.25. Жертвували: В. і Є.
Кардаш \$2, В. Німець \$1, С.
Могила 60 ц., а решту дрібни-
ми датками. Жертву вислано
через Обеднання на призначе-
ну ціль.

Гість.

ПІТСФІЛД, МАСС.

На Рідну Школу.

Дня 5 червня ц. р. відбула-
ся в хаті Марка Никорчука
забава жінок. На цій забаві
знайшлися добрі люди, які
піддали про те, щоб зложити
жертву на Рідну Школу. Сло-
во забрали П. Шульган і Ро-
залия Басіста та зібрали \$4,
які вислано через Обеднання
на Рідну Школу.

О. Я.

КУРСИ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

відбуваються в ПОНЕДІЛОК і
СЕРЕДУ від години 7-мої до
10-тої вечір, в INTERNATIONAL
INSTITUTE, 341 E. 17th ST., NEW
YORK CITY.

Кожного ВІВТІРКА і СЕРЕ-
ДИ від години 12-тої до 4-тої
попудуни в OTTENDORFER LI-
BRARY, 135 2nd AVE., NEW YORK
CITY. Курси безплатні. Інструк-
тор

Проф. Н. Нововірський.

Чоловік і жінка вийшли
на прохід до парку. Жін-
ка показує в кутку лавоч-
ку, скрити серед кущів:

— Бачиш на цій лавоч-
ці тому трицять п'ять літ
ти мені присягав, що бу-
деш мене любити до смер-
ти.

Чоловік: А справді! Хто
тоді міг би був подума-
ти, що ми поберемося!

Марійка хоче розвести-
ся з чоловіком. Пита-
ють її, яка цьому причи-
на.

— Бо він усе гладить
свою праву руку!

— Що ж? То це мало
би бути поважною при-
чиною до розводу?

— А так! Бо його пра-
ва рука це тайпайтерка!

Два яні йдуть вули-
цею і викликають голо-
со. Підходить до них по-
ліцей і каже:

— Чи не могли ви по-
водитися трохи тише,
як вертаєтесь так пізно
додому?

— Ціра правда, пане—
відповідає один із яніч-
— та ми це не вертаємось
до дому.

— Чи заробляє ваш чо-
ловік багато грошей?

— Так, але цього зама-
ло.

ПРАВДИВИЙ УКРАЇНСЬКИЙ
САЛОН КРАСИ
NOVICK'S BARBER AND BEAUTY SHOP
73 FIRST AVE., bet. 4 & 5 Sts., NEW YORK CITY
Постійні кучері, Методом Юджена — \$1.75 і дорожче
Постійні кучері без машини — \$2.50 і дорожче
White or Red Henna Packs \$1.00 with Setting. Hair
Dyeing \$2.00 and up. Стриження чоловічого й жіночого волосся \$5 ц.
Стриження дітей 25 ц. Маленьким дітям — дарунок.

Діти 25 ц. Маленьким дітям — дарунок.

Діти 25 ц. Маленьким дітям — дарунок.

Діти 25 ц. Маленьким дітям — дарунок.

Діти 25 ц. Маленьким дітям — дарунок.

Діти 25 ц. Маленьким дітям — дарунок.

Діти 25 ц. Маленьким дітям — дарунок.

Діти 25 ц. Маленьким дітям — дарунок.

Діти 25 ц. Маленьким дітям — дарунок.

Діти 25 ц. Маленьким дітям — дарунок.

Діти 25 ц. Маленьким дітям — дарунок.

Діти 25 ц. Маленьким дітям — дарунок.

Діти 25 ц. Маленьким дітям — дарунок.

Діти 25 ц. Маленьким дітям — дарунок.

Діти 25 ц. Маленьким дітям — дарунок.

Діти 25 ц. Маленьким дітям — дарунок.

Діти 25 ц. Маленьким дітям — дарунок.

Діти 25 ц. Маленьким дітям — дарунок.

Діти 25 ц. Маленьким дітям — дарунок.

Діти 25 ц. Маленьким дітям — дарунок.

Діти 25 ц. Маленьким дітям — дарунок.

Діти 25 ц. Маленьким дітям — дарунок.

Діти 25 ц. Маленьким дітям — дарунок.

Діти 25 ц. Маленьким дітям — дарунок.

Діти 25 ц. Маленьким дітям — дарунок.

Діти 25 ц. Маленьким дітям — дарунок.

Діти 25 ц. Маленьким дітям — дарунок.

Діти 25 ц. Маленьким дітям — дарунок.

Діти 25 ц. Маленьким дітям — дарунок.

Діти 25 ц. Маленьким дітям — дарунок.

Діти 25 ц. Маленьким дітям — дарунок.

Діти 25 ц. Маленьким дітям — дарунок.

Діти 25 ц. Маленьким дітям — дарунок.

Діти 25 ц. Маленьким дітям — дарунок.

Діти 25 ц. Маленьким дітям — дарунок.

Діти 25 ц. Маленьким дітям — дарунок.

Діти 25 ц. Маленьким дітям — дарунок.

Діти 25 ц. Маленьким дітям — дарунок.

Діти 25 ц. Маленьким дітям — дарунок.

Діти 25 ц. Маленьким дітям — дарунок.

Діти 25 ц. Маленьким дітям — дарунок.

Діти 25 ц. Маленьким дітям — дарунок.

Діти 25 ц. Маленьким дітям — дарунок.

Діти 25 ц. Маленьким дітям — дарунок.

Діти 25 ц. Маленьким дітям — дарунок.

Діти 25 ц. Маленьким дітям — дарунок.

Діти 25 ц. Маленьким дітям — дарунок.

Діти 25 ц. Маленьким дітям — дарунок.

Діти 25 ц. Маленьким дітям — дарунок.

Діти 25 ц. Маленьким дітям — дарунок.

Діти 25 ц. Маленьким дітям — дарунок.

Діти 25 ц. Маленьким дітям — дарунок.

Діти 25 ц. Маленьким дітям — дарунок.

Діти 25 ц. Маленьким дітям — дарунок.

Діти 25 ц. Маленьким дітям — дарунок.

Діти 25 ц. Маленьким дітям — дарунок.

Діти 25 ц. Маленьким дітям — дарунок.

ШАНУЙТЕ СВОЇ ОЧІ

Це неощенний скарб, який тре-
ба берегти.

Нехай ваші очі огляне і зашиє
вам відомий окуляри

Dr. A. NEWHOUSE
ОПТОМЕТРИСТ

355 GROVE ST., bet. BAY ST.
JERSEY CITY, N. J.

одні близько від Newark Avenue.

Наша довга практика і новітні
наукові методи заважають
вам відомий окуляри, при-
стосовані до ваших очей і осо-
бистості.

Ціни дуже умірковані.
Говоримо по українськи.

147

147

147

147

147

147

147

147

147

147

147

147

147

147

147

147

147

147

147

147

147

147

147

147

147

147

147

147

147

147

147

147

147

147

147

147

147

147

147

147

147

147

147

147

147

147

147

147

147

147

147

147

147

147

147

147

147

147

147

147

147

147

147

147

147

147

147

147

147

147

147

147

147

147

147

147

147

147

147

147

147

147

147

UKRAINIAN WEEKLY

(Concluded)

PHILLY YOUTH PRESENT
DRAMA AND COMEDY

Two more interesting events are
on the schedule of the Ukrainian
Cultural Centre of Philadelphia,
Pa. this summer before the group
enters upon a two month strictly
sport program. Both events are
the fruit of the dramatic depart-
ment of the Centre.

Within a year this department's
membership has grown to a
tremendous size. Everyone is
interested and eager to prove his
or her acting ability anytime and
everytime.

It is interesting to note also
that, out of the number of plays
given by the Centre, hardly one
person was called upon to do two
characterizations, although all
expressed their desires of being
included in all future dramatic
activities.

On Saturday evening, June 26,
the first of the final two events
will be held in the auditorium of
the International Institute, 645
North 15th Street, Philadelphia,
Pa.

Included in the program will be
two one-act plays. The first will
be a mystery by the dramatic
department of the International
Institute and the second will be
a one-act comedy entitled "Who
Says Can't."

The cast of characters will be
made up of the following people:
Miss Pauline Abramik, Miss Mary
Loburak, and Miss Anna Bilu,
Messrs. John Kucharsky, Michael
Kovalchuk, and Joseph Senick.
Miss Mary Sarabun will direct
the play.

Refreshments and dancing will
top this evening of fun and
entertainment offered to the public
of Philadelphia which always
looks to all Ukrainian Cultural
Centre events.

MARY SARABUN.

ATHLETIC CLUB ORGANIZED
IN NEW YORK

Organized about a month ago,
the Ukrainian-American Eagles of
New York City have already had
four sport meetings and will soon
have its first general meeting.
The club goes in for practically
all sports, wrestling, boxing and
swimming being the main attrac-
tions. A baseball, football and
basketball team will be formed
in the near future as the club
intends to be active in these
sports. Tournaments will be held
in New York, New Jersey, Pennsylv-
ania and Connecticut, as the
club's members are scattered
throughout these States. Also
in the near future the club will
issue a monthly bulletin and will
in all probability sponsor a combina-
tion social-athletic affair.

The Captain of the Ukrainian-
American Eagles is William Pan-
czynsky, known in sporting circles
as Bill Panzen. Bill is a Ukrain-
ian wrestler, football star and
weightlifting professional. It was
through him that the Eagles